

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 11P/38/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7120204426
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ildikó Vekrbauerová
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2022:7120204426.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Ildikó Vekrbauerovou, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti A. D., R.. X.XX.XXXX a R. D., R.. X.X.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, dieťa rodičov: matka I. K., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom D.Á. X, J., t.č. bytom U. X, J. a otec W. D., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom D. X, J., t.č. v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody J., F. XX, XXX XX J. , v konaní o návrhu otca na zníženie výživného, takto

rozhodol:

- I. Návrh na zníženie výživného z a m i e t a.
- II. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ, otec maloletých detí A.C. D., R.. X.XX.XXXX O. R. D., R.. X.X.XXXX návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 2.4.2020 žiadal znížiť výživné voči maloletým deťom, ktoré je určené vo výške 100 eur na každé maloleté dieťa. Návrh odôvodnil tým, že je dlhodobo dobrovoľne nezamestnaný, nedarí sa mu nájsť stabilné zamestnanie. Privyrába si občasnými brigádami, z ktorých zárobok vo výške približne 350 Eur mesačne nepostačuje na všetky jeho výdavky, nakoľko má novú rodinu s ďalšími dvoma maloletými deťmi, ktorým musí taktiež prispievať. Otec vyhlásil osobný bankrot.

2. Matka maloletých detí sa k návrhu na zníženie výživného vyjadrila podaním doručeným súdu dňa 7.1.2021. Uviedla, že s návrhom otca na zníženie výživného nesúhlasí, nakoľko od určenia výživného v rámci rozhodnutia o rozvoze manželstva a úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom má otec od roku 2014 do roku 2020 dlh na výživnom vo výške 10.280,72 Eur. Na výživu a základné potreby maloletých detí neprispieva, majú však dobrý vzťah, stretáva sa s nimi. Matka s maloletými deťmi býva v dvojizbovom byte jej snúbenca. Jej mesačný príjem je 390 Eur mesačne, poberá rodinné prídavky na maloleté deti vo výške 49,90 Eur. Mesačné náklady na stravu, ošatenie, drogériu a školské potreby pre maloleté deti predstavujú 400 Eur. Maloleté deti navštevujú 2. stupeň základnej školy. Nakoľko matka nemá dostatok finančných prostriedkov, maloleté deti nenavštevujú žiadne krúžky.

3. Zo správy kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov zo dňa 8.4.2021 vyplýva, že pri pohovore s kolíznym opatrovníkom otec uviedol, že na podanom návrhu trvá, nakoľko nemá príjem. V čase od 10.6.2020 do 10.12.2020 bol vo výkone trestu odňatia slobody, vo februári sa zamestnal v spoločnosti F., ale po mesiaci dostal výpoveď. Žije s priateľkou, ktorá má dve maloleté deti. Náklady spojené s užívaním bytu hradí priateľka. Otcovi finančne vypomáha jeho mama. Je vyučený ako kuchár, ale v čase pandémie sa práca zháňa ťažko. Sporadicky brigáduje, vypomáha kamarátom so stavebnými prácami, z čoho má nepravidelný príjem. Na výživu deťom neprispieva, dáva im vreckové 20 až 30 Eur. S maloletými deťmi má dobrý vzťah, stretávajú sa. Uviedol, že s matkou detí komunikuje, vedia sa dohodnúť, pomáha jej s

výchovou maloletých detí. Navrhol znížiť výživné zo sumy 100 Eur na každé maloleté dieťa na sumu 50 Eur mesačne na každé maloleté dieťa, nakoľko má finančné problémy.

4. Z rozhovoru kolízneho opatrovníka s matkou vyplýva, že matka s návrhom otca na zníženie výživného nesúhlasí, nakoľko od poslednej úpravy výživného v roku 2014 sa zmenili pomery na strane maloletých detí. Na výživu maloletých otec neprispieva, na výživnom má dlh. Kvôli neplateniu výživného bol otec vo výkone trestu odňatia slobody. Otec sa s deťmi stretáva, berie ich k sebe domov, kde aj prenocujú. Na Vianoce kúpil deťom svetie. Matka je zamestnaná ako pomocná vychovávateľka v detských jasliach I.Í. s mesačným príjmom 390 Eur. Okrem toho poberá rodinné prídavky a daňový bonus na dve deti. Na stravu maloletých detí matka vynaloží mesačne približne 400 Eur mesačne. Maloletý je v období puberty, kedy rýchlo rastie a matka tak má zvýšené výdavky na jeho oblečenie. V súvislosti s dištančnou formou vzdelávania matka musela obom deťom zakúpiť notebooky, tlačiareň, zabezpečiť internet. Aktuálne určené výživné vo výške 100 Eur na maloleté dieťa predstavuje sumu 3 eurá na deň na jedno dieťa. Matka maloletých detí žije s partnerom a maloletými deťmi v dvojizbovom byte, kde maloleté deti majú k dispozícii spoločnú detskú izbu. S partnerom čakajú dieťa, plánujú uzavrieť manželstvo. Matka nesúhlasila s vykonaním pohovoru s maloletými deťmi.

5. Kolízny opatrovník sa vyjadril k návrhu otca na zníženie výživného a navrhol návrh otca zamietnuť a naopak zvýšiť výživné na obe maloleté deti, nakoľko od poslednej úpravy pred 7 rokmi došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletých detí, ktoré navštevujú 2. stupeň základnej školy, pričom je všeobecne známe, že potreby dieťaťa sa v súvislosti s jeho vekom a školskou dochádzkou nevyhnutne zvyšujú. Doposiaľ určené výživné postačuje len na zabezpečenie nevyhnutných životných potrieb maloletých detí.

6. Rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 21P/166/2013 zo dňa 26.2.2014 bolo manželstvo rodičov rozvedené. Maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky, ktorá bola ustanovená za ich majetkovú opatrovníčku. Súd otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletým deťom sumou vo výške 100 Eur mesačne a styk otca s maloletými deťmi upravil tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každý druhý víkend v mesiaci v nedeľu od 14.00 hod. do 16.00 hod. v prítomnosti matky. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 1.4.2014.

7. Z rozsudku Okresného súdu Košice I č.k. 10T/30/2021-192 zo dňa 16.9.2021 súd zistil, že obžalovaný W. D., (otec maloletých detí) bol uznaný za vinného zo spáchania prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1, písm. b), ods. 2, písm. b) Trestného zákona, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 20.1.2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k. 7To/87/2021-222 zo dňa 20.1.2022.

8. Súd z rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 4To/26/2021-431 zo dňa 3.11.2021 zistil, že obžalovaný W. D., (otec maloletých detí) bol uznaný za vinného zo spáchania pokračujúceho zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. g) ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. j) Trestného zákona, za čo mu bol uložený spoločný súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov nepodmienečne. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 3.11.2021 Otec trest nastúpil dňa 30.11.2021.

9. Zo správy Sociálnej poisťovne zo dňa 11.8.2021 vyplýva, že otec nie je poberateľom dávky v nezamestnanosti a dávok nemocenského poistenia.

10. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice zo dňa 12.8.2021 vyplýva, že otec maloletých detí nepoberá dávky v hmotnej núdzi, rodičovský príspevok ani iné sociálne dávky. Otec nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Posledná evidencia trvala v období od 11.12.2020 do 21.2.2021 a bol vyradený z dôvodu vzniku pracovného pomeru u zamestnávateľa K. N. I. I..W..V...

11. Z potvrdenia o príjme od zamestnávateľa otca K. N. I. I..W..V.. vyplýva, že pracovný pomer trval od 22.2.2021 do 25.3.2021. Čistá mzda za uvedené obdobie spolu predstavovala 307,06 Eur.

12. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni vyplýva, že otec bol od 17.5.2021 do 4.6.2021 zamestnaný v spoločnosti C. W. I..W..V.., pričom za obdobie máj 2021 bol vymeriavací základ 280,02 Eur. Od 1.11.2021

do 29.11.2021 bol zamestnaný v spoločnosti I. F. I.W.V., pričom vymeriavací základ za obdobie november 2021 bol 3,58 Eur.

13. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice zo dňa 25.3.2022 vyplýva, že otcovi bol vyplatený resocializačný príspevok vo výške 87,22 Eur.

14. Matka maloletých detí nepoberá dávku v hmotnej núdzi. Poberá náhradné výživné od 01.2.2022 vo výške dvakrát po 100 Eur mesačne. Výživné je vyplácané pre oprávnené osoby A. D. O. R. D.Á.. Povinnou osobou je W. D.. Ďalej poberá prídavok na dieťa od 1.12.2008 naposledy v sume 77,64 eur mesačne. Prídavok je vyplácaný na maloleté deti A.C. D., R. D. a K. K., R.. XX.XX.XXXX. Od 1.6.2021 matka poberá rodičovský príspevok naposledy v sume 383,80 Eur mesačne na maloleté dieťa K. K., R.. XX.XX.XXXX.

15. Z lustrácie Zboru väzenskej a justičnej stráže vyplýva, že otec maloletých detí je vo výkone trestu odňatia slobody s predpokladaným ukončením výkonu trestu odňatia slobody v októbri 2024. Zo správy Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody zo dňa 31.5.2022 vyplýva, že otec je pracovne zaradený od 12.5.2022. Výška jeho čistej pracovnej mzdy za mesiac máj mu ešte nebola vyplatená. Vymeriavací základ za máj 2022 bol 156,55 Eur, z čoho úhrn poistného predstavuje 13,14 Eur.

16. Otec požiadal, aby súd pojednával v jeho neprítomnosti.

17. Na pojednávanie uskutočnené dňa 29.6.2022 sa neustanovila matka, ktorá podaním doručeným súdu dňa 28.6.2022 oznámila, že má ročné dieťa, ktoré nemá s kým nechať a z tohto dôvodu sa nemôže dostaviť na pojednávanie, a teda žiadala o ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní, pojednávanie odročiť nežiadala.

18. Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že zotráva na svojom písomnom vyjadrení v správe zo dňa 8.4.2021 a nesúhlasí so znížením výživného na maloleté deti. Návrh otca navrhuje zamietnuť ako nedôvodný.

19. Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

20. Podľa § 65 ods.1,2 Zákona o rodine ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného. Súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní.

21. Podľa ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

22. Podľa ustanovenia § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

23. Podľa ust. § 78 zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na

návrh. Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

24. Podľa ust. § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa menia pomery.

25. Na základe vykonaného dokazovania a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd dospel k záveru, že návrh otca na zníženie výživného voči maloletým deťom je nedôvodný. Na strane maloletých detí sa od poslednej úpravy zmenili pomery. Náklady na ich odôvodnené potreby sa zvýšili priamoúmerne s rastúcim vekom maloletých a nástupom do základnej školy. V čase poslednej úpravy mal maloletý A. 6 rokov a maloletá R. 4 roky. Toho času obidvaja navštevujú 2. stupeň základnej školy. V čase podania návrhu na zníženie výživného v apríli 2020 bol otec ako sám uviedol dobrovoľne nezamestnaný približne 6 mesiacov. Uviedol, že občasne brigáduje ale jeho zárobok vo výške 350 Eur je nedostatočný. Stálu prácu sa mu nedarilo nájsť, uvádzal však, že nie vlastnou vinou ale vinou nešťastia a pandemickej situácie. V období od júna 2020 do decembra 2020 bol vo výkone trestu odňatia slobody. Vo februári 2021 sa zamestnal v spoločnosti F., no po mesiaci dostal výpoveď. Zo správy kolízneho opatrovníka, ktorý vykonal s otcom pohovor v apríli 2021 vyplýva, že otec stále nemal príjem, uviedol, že so zháňaním práce je to ťažšie z dôvodu pandémie. V období od 22.2.2021 až 25.3.2021, 17.5.2021 až 4.6.2021 a 1.11.2021 až 29.11.2021 bol zamestnaný v rôznych spoločnostiach, najdlhšie však po dobu jedného mesiaca. Príjem z týchto zamestnaní predstavoval minimálny príjem, čím spolu s krátkodobým zotrúvaním v zamestnaniach ohrozil plnenie vyživovacej povinnosti voči maloletým deťom. Otec je vyučený kuchár a vzhľadom na svoj zdravotný stav a vek mu nič nebránilo nájsť si lepšie platené zamestnanie, zotrvať v ňom a pravidelne dosahovať príjem. Na strane otca došlo taktiež k zmene pomerov, nakoľko sa od novembra 2021 doposiaľ nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, kde má obmedzenú možnosť príjmu. Otec je v Ústave na výkon trestu odňatia slobody pracovne zaradený od 12.5.2022, pričom vymeriavací základ za máj 2022 bol 156,55 Eur. Otec sa svojim konaním dopustil úmyselného trestného činu krádeže opakovane, za ktoré bol právoplatne odsúdený a z toho dôvodu vykonáva v ústave pre trest odňatia slobody uložený trest, s predpokladaným ukončením v roku 2024. Otec si teda sám svojim úmyselným konaním zavinil situáciu, kedy nemôže dosahovať taký príjem, ktorý by mu umožňoval plniť si vyživovaciu povinnosť, čím ohrozil výživu maloletých detí.

26. Súd pri posudzovaní možnosti, schopnosti a majetkových pomerov otca vychádzal z princípu potenciality príjmov povinného otca, pričom sa opierať aj o rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn. 3 Cdo 236/2018 zo dňa 20.2.2019 z ktorého vyplýva, že pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojim konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného. Obdobné negatívne dopady na možnosť platiť výživné, aké má konanie povinného, ktorým sa sám bez vážneho dôvodu (nie v dôsledku objektívnych príčin ním nezavinených), vzdal doterajšieho výhodnejšieho zamestnania (s vyšším príjmom) a zamenil ho za zamestnanie menej výhodné, kde dosahuje nižší príjem (§ 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine), má úmyselné protiprávne konanie povinného majúceho znaky trestnej činnosti, za ktoré bol vzatý do väzby a následne mu bol súdom uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, pri výkone ktorého došlo k poklesu alebo až strate jeho príjmov. Aj v takom prípade je namieste uplatnenie princípu potenciality príjmov. Skutočnosť, že takýmto konaním sa povinný vzdal objektívnej možnosti platiť výživné, nemôže byť na úkor oprávneného. Opačný výklad ustanovenia § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine by viedol k absurdným dôsledkom, že povinný by sa svojim úmyselným násilným konaním voči oprávnenému s následnou väzbou a právoplatným uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody zbavil svojej vyživovacej povinnosti.

27. Záverom súd poznamenáva, že určené výživné zo strany otca na každé maloleté dieťa vo výške 100 Eur mesačne (3,33 Eur denne na jedno dieťa) už teraz nezohľadňuje ani všetky ich nevyhnutné a základné potreby a je nepochybné, že tieto musí zabezpečovať matka. Znížením výživného na

otcom navrhovanú výšku 50 Eur mesačne na každé maloleté dieťa (1,66 Eur denne na jedno dieťa) by sa neúmerne presunula zodpovednosť za zdravý a prospešný vývoj maloletých detí na matku, ktorá si vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom plní nielen vo forme osobnej starostlivosti ale aj dobrovoľnými plneniami v peňažnej forme. Na základe uvedeného súd jednoznačne dospel k záveru, že tu nie je daný žiaden dôvod na zníženie výživného zo strany otca voči maloletým deťom, a preto návrh otca na zníženie výživného zamietol.

28. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie. Odvolanie možno podať na Okresný súd Košice I do 15 dní odo dňa jeho doručenia, v troch písomných vyhotoveniach (§ 357 a § 362 ods. 1 Z. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne(odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť iba dôvodmi uvedenými v § 365 ods.1 CSP:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, z. č.161/2015 Z.z., ďalej iba CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§62 ods.2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.